

**САВЕТ ЗА РЕГУЛАТОРНУ РЕФОРМУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

03.02.2009. године

Предмет: Мишљење о томе да ли образложење Нацрта закона о заштити права оплемењивача биљних сорти, садржи анализу ефеката у складу са чл. 39. и 40. ст. 2. Пословника Владе (“Службени гласник РС“ бр. 100/2005)

У складу са чланом 39. и 40. ст. 2. Пословника Владе (Сл. гласник РС, бр. 100/ 2005) даје се:

МИШЉЕЊЕ

Образложење Нацрта закона о заштити права оплемењивача биљних сорти, који је Савету за регулаторну реформу привредног система поднело на мишљење Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, под бројем: 011-00-11/2009-09 од 26.01.2009. године, **САДРЖИ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА** у складу чл. 39. и 40. ст.2. Пословника Владе.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Савету за регулаторну реформу привредног система (у даљем тексту Савет) је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде доставило на мишљење Нацрт закона о заштити права оплемењивача биљних сорти, са образложењем које садржи прилог под насловом „АНАЛИЗА ЕФЕКТА“.

Обрађивач прописа је у одељку „АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА“ на адекватан начин, односно у складу са чл. 39. и 40. ст. 2. Пословника Владе (“Службени гласник РС“ бр. 100/2005) одговорио на предвиђена питања и у формалном смислу испунио прописане захтеве.

У образложењу Нацрта закона обрађивач прописа је истакао да је разлог за доношење Закона о заштити права оплемењивача биљних сорти важност регулисања заштите права оплемењивача, као једног од видова заштите животне средине, имајући у виду да наведено питање не може бити утврђено Законом о патентима јер се у њему изричито наводи да сорта није предмет заштите у складу Законом о патентима. Такође је истакнуто да ће се доношењем новог закона, поред

заштите права оплемењивачима, омогућити приступање Републике Србије Међународној унији за заштиту нових биљних сорти (UPOV), једној од организација Уједињених Нација, а испуниће се и један од услова да Република Србија приступи Светској трговинској организацији и европској унији.

Обрађивач прописа је истакао да су циљеви које Закон треба да реши: заштита права оплемењивача биљних сорти; подстицање домаћих оплемењивача на стварање нових, бољих сорти; стварање услова за безбедно пласирање на домаћем тржишту страних заштићених сорти; доступност бољих домаћих и страних сорти пољопривредном произвођачу у циљу повећања обима и квалитета пољопривредне производње.

Такође је истакнуто да ће предложена решења у Нацрту закона утицати на:

- пољопривредне произвођаче тако што ће се доношењем Закона омогућити приступ великом броју заштићених сорти, повећати конкурентност домаћих производа на светском тржишту, повећати остварени приходи произвођача, а тиме и бруто национални доходак.
- оплемењиваче, односно носиоце права оплемењивача за развој нових сорти у Србији с обзиром да регулисање заштите права оплемењивача даје подстрек стварању нових биљних сорти.;
- државу, с обзиром да је регулисање питања заштите интелектуалне својине један од предуслова за приступ Републике Србије Светској трговинској организацији и Међународној унији за заштиту нових биљних сорти.

Обрађивач прописа је истакао да Закон стимулише повећање тржишне конкуренције тржишне конкурентности због појаве нових привредних субјеката, као и да ће се омогућити већи прилив страних и домаћих сорти на тржишту, што ће произвођачима пружити могућност да изаберу најбоље сорте којима ће парирати квалитетом производа на светском тржишту.

Обрађивач прописа је истакао да је поред јавне расправе (на којој су учествовали представници домаћих оплемењивачких организација, заступници иностраних компанија, произвођачи и представници регионалних стручних служби), Нацрт закона након уграђених предлога послат UPOV-у на мишљење и добијено је позитивно мишљење да је Закон у потпуности усклађен са Конвенцијом UPOV из 1991. године. **Савет међутим указује на то да обрађивач прописа није навео о којим сугестијама је реч, као ни које су од тих сугестија уграђене у текст нацрта закона.**

Савет истиче да обрађивач прописа није презентовао ниједан податак у погледу броја регистрованих заштићених сорти, односно броју оплемењивача, броју поднетих захтева за заштиту права оплемењивача, податке о броју одбијених захтева, броју покренутих управних спорова, и др. податке који су

од значаја за регулисање појединих питања, те се стога не може закључити да ли је обрађивач прописа вршио анализу појединих законских решења.

Савет такође указује на то да је обрађивач прописа предвидео да се одредбе овог закона примењују ретроактивно, али овакво решење није образложио нити у анализи ефеката нити у образложењу Нацрта закона, па се поставља питање из ког разлога се обрађивач прописа определио за наведено решење.

Поред напред наведеног Савет указује на поједина законска решења:

Чланом 11. став 1. Нацрта закона прописано је да завод одобрава име сорте решењем о додељивању права оплемењивача, док је чланом **чланом 21. став 1.** прописано да на основу резултата испитивања и предлога Стручног савета директор завода доноси решење о додељивању права оплемењивача или одбијању захтева за заштиту права оплемењивача. **Савет указује на то да је обрађивач прописа у оба члана пропустио да одреди рок у коме Завод доноси решење о додељивању права оплемењивача, а што за последицу може да има правну несигурност.**

Чланом 21. став 1. Нацрта закона прописано је да на основу резултата испитивања и предлога Стручног савета, директор Завода доноси решење о додељивању права оплемењивача или одбијању захтева за заштиту права оплемењивача. **Обрађивач прописа међутим није прописао да ли у случају одбијања захтева, његов подносилац има право жалбе, у ком року и ко је надлежан да о тој жалби одлучује.**

Чланом 23. Нацрта закона прописано је да лице које сматра да оплемењивачу не припада право приоритета на заштиту права оплемењивача може да поднесе Заводу приговор на упис захтева за заштиту права оплемењивача. **Обрађивач прописа је пропустио да наведе у рок у коме Завод одлучује о приговору, а такође се поставља питање да ли је против одлуке Завода којом одлучује о приговору дозвољено право жалбе.**

Чланом 26. став 4. Нацрта закона прописано је да пољопривредни произвођачи, осим малих пољопривредних произвођача дужни су да плате оплемењивачу разумну накнаду за коришћење „семена са тавана“ која је значајно нижа од надокнаде за куповно семе. Савет поставља питање **о којој разумној цени је реч и на основу којих критеријума се та цена одређује, будући да овако законско решење може довести до различитих тумачења.**

Чланом 28. Нацрта закона прописано је да у периоду од објављивања захтева за заштиту права оплемењивача до доношења решења о додељивању права оплемењивача, оплемењивачу припада одговарајућа накнада за коришћење сорте, коју је дужно да плати свако лице које је током тог периода користило сорту без овлашћења носиоца права. **Чланом 34.** Нацрта закона прописано је да је

оплемењивач дужан да, на захтев Завода, уз исплату одговарајуће накнаде, испоручи лицу коме је дата обавезна лиценца количину репродукционог материјала која је неопходна за коришћење обавезне лиценце. Наиме у оба члана обрађивач прописа прописује накнаду па Савет поставља питање **ко и на који начин одређује накнаду за коришћење сорте која је коришћена без овлашћења носиоца права, односно накнаду за лиценцу, као и у ком року се та накнада мора платити.**

Чланом 30. став 2. Нацрта закона прописано је да је заинтересовано лице дужно да докаже да је, пре подношења захтева из става 1. овог члана, покушало да добије овлашћење од оплемењивача за активности из члана 25. овог закона под разумним економским условима и роковима, и да овлашћење није добило у разумном року. **Савет указује на то да се у конкретном случају поставља питање који су то разумни економски услови, односно на основу којих критеријума се они одређују, као и који су то разумни рокови, односно на који начин се они одређују, имајући у виду да овакво законско решење доводи до правне несигурности.**

Чланом 35. став 2. Нацрта закона обрађивач прописа је предвидео у којим случајевима ће Завод донети решење којим се решење о додељеном праву оплемењивача оглашава ништавим. Ставом 3. наведеног члана прописано је да је решење о оглашавању решења о додељеном праву оплемењивача ништавим коначно и да се против њега може покренути управни спор. **Поставља се питање из ког разлога се обрађивач прописа определио за наведено решење, односно да ли је разматрао могућност увођења жалбе о којој би одлучивало надлежно министарство (као другостепени орган), како би се избегло покретање управног спора.**

Имајући у виду наведено, Савет је мишљења да образложење Нацрта закона о заштити права оплемењивача биљних сорти, који је Савету поднело на мишљење Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, **САДРЖИ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА у складу са чл. 39. и 40. ст. 2. Пословника Владе.**

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Млађан Динкић